

Upravništvo: Ljubljana, Puceljjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-24.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Puceljjeva
ul. 5. — Telefon 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri post. ček. zavodu: Ljubljana
št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in tujstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12.—,
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Puceljjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Razširjenje vojne na Srednji vzhod

V ponedeljek zjutraj so angleške in sovjetske čete prekoračile mejo Perzije

Rim, 25. avg. d. Agencija Reuter je objavila vest iz Londona, da so davi britanske čete prekoračile mejo Irana in vdrle v deželo. Hkrati je moskovski radio, kakor objavlja polslužbena angleška misija, poročal, da je komisar za zunanje zadeve Molotov obvestil iranskega poslanika v Moskvi, da so tudi sovjetske čete prekoračile sovjetsko-iranske meje in prodrle v Iran.

New York, 25. avg. u. Tukajšnji radio poroča, da je general Wavell, vrhovni poveljnik britanskih čet v Indiji, ukazal svojim četam prekoračiti iranske meje. Ukaz vrhovnega poveljnika je bil nemudoma izvršen.

Skupni ultimatum Perziji

Lizbona, 25. avg. s. Kolikor je bilo mogoče izvedeti v zvezi z najnovejšim napadom Angležev in Sovjetov na nevtralnemu deželo, sta angleška in ruska vlada poslali večerjanski iranski vladi posebni ultimativni povelji, v katerih sta zahtevali ponovno, naj Iran izžene s svojega ozemlja vse Nemce. Sovjetska vlada je celo v svoji notji zagrozila, da bo v drugem primeru v smislu 6. člena iransko-ruske pogodbe poslala svoje čete v Iran, da zaščitijo interese Sovjetske zveze. Zvijčno je sovjetska vlada v svoji notji še dodala, da se bodo sovjetske čete umaknile iz Irana, ko bo nevarnost odstranjena.

Iran je že prej, kakor znano, odločno zavzel svoje stališče v obrambo svoje nevtralnosti. Odločilni je že prejšnje zahteve Londona, da bi pregnal iz dežele nemške trgovce in tehnične strokovnjake, ki so v veliki meri prispevali h gospodarski in trgovinski organizaciji dežele in ki so tudi še sedaj nudili iranski vladi, kakor tudi posameznim iranskim podjetjem vso svojo dragoceno pomoč. Izkazalo se je na drugi strani, da je bilo zadnje čase mnogo več Angležev v Iranu kakor pa Nemcev ali pa pripadnikov nemških zaveznikov sil.

Tudi angleško poveljstvo v Simli je izdalo poseben komunikat, v katerem govori o skupni akciji Rusije in Anglije proti Iranu.

Ameriške informacije

New York, 25. avg. u. Posebni poročevalci »Corriere della sera« poročajo, da objavljajo newyorški listi vesti s Srednjega vzhoda, po katerih se Angleži pripravljajo na zasedbo Perzije ter že iščejo primernih prevez, kakršne so dovedle do vdora v Sirijo. To dejstvo je prva posledica Churchillovega in Rooseveltovega domena, ki je popolnoma jasno, da se vrši britanska naloga v popolnem soglasju s predsednikom Rooseveltom. Anglija čuti, da se položaj obrača proti nji ter hiti, da bi neuspehe ruskega orožja nadoknadila z ureditvijo svojega položaja na srednjem vzhodu. Kakor je bilo že javljeno pred mesecem dni, so se Angleži pričeli resno bati, da bi po zlomu Rusije bila ogrožena neposredno angleška posest v Indiji.

Zdi se, da hočejo Angleži na svoj brutalni način parirati nemško diplomatsko ofenzivo v Teheranu ter je zato v najkrajšem času pričakovati kakih angleških nališkov proti Perziji.

Tudi Irak v skrbeh

Teheran, 25. avg. s. Tisk obširno komentira govor iraškega šaha, ki ga je imel ob priliki svečanosti oficirskih gojencev, ki so bili imenovani za oficirje. Neki teheranski list ugotavlja med drugim, da iranski narod stopa po poti, ki jo je začrtala njegova vlada, kakor to določajo interese dežele. Tok dogodkov postaja zmerom bolj kritičen. Prav zaradi tega je potrebno, da je narod buden in da pazi na vse strani, da ne bi bila skaljena njegova čast. Vse svet se vznemirja zaradi dogodkov v Iranu. Interes države pa je, da prav sedaj ohrani svojo edinstvo ter da žrtvuje vse, da ohrani svojo svobodo.

Odmev v Turčiji

Ankara, 25. avg. u. Vtis izvestnih turških političnih krogov o možnem razvoju krize, ki se je začela z izročitvijo prve angleško-ruske note Perziji, se vedno bolj zgoščuje in prepričanje, da bo Srednji vzhod v kratkem postal središče vojaških akcij, ki bodo imele velik vpliv na potek vojne. Britanski krogi v Ankari zagotavljajo med drugim, da je Anglija izročila Iranu neke vrste ultimatum, katerega rok poteče z 31. avgustom. Britanska propaganda je razširila vesti o zbiranju čet na turški meji v Traciji in je skušala to gorostasnost povezati z morebitno britansko akcijo proti Iranu. V Turčiji zagotavljajo, da ne vidijo prave logične zveze v zagotavljanju, da oi morala Anglija na zbiranje čet v Traciji odgovoriti v vpadam v kako državo Srednjega vzhoda.

Turški tisk zagotavlja Perziji, da so simpatije turškega naroda na njeni strani in neki list celo naglašajo, da bi Turčija začela znova proučevati položaj, ki je nastal po turško-angleški zvezni pogodbi, ako bi

Velika Britanija izvršila kako nasilje nad Perzijo. Značilno je tudi, da je v Turčiji vzbudil precej nevolje članek »Daily Express«, ki je označil Turčijo kot mogočno predstražo Anglije. Turški listi sklepajo iz tega, da bi Anglija rada zasedla tudi turško ozemlje, da kolikor mogoče globoko na zapad pomakne izhodišče možne grožnje za svojo posest v Indiji.

V tej zvezi je vzbudilo veliko pozornost poročilo londonskega dopisnika v »New York Timesu«, da prevladuje v Londonu mnenje, da bodo britanske čete takoj začele pohod preko perzijskih meja, ako bi teheranska vlada do določenega roka ne dala zadovoljujočega odgovora. Isti dopisnik tudi naglašajo, da bi bilo sovjetskim in britanskim vlastodržcem celo po godu, ako

bi Perzija odklonila povoljen odgovor, ker bi s tem Moskva in London dobila toliko potrebno pretvezo za nasilno postopanje proti svobodni perzijski državi.

Pozornost v Budimpešti

Budimpešta, 25. avg. u. V zvezi s političnim položajem, ki se s tako naglico razvija na Srednjem vzhodu, tukajšnji politični krogi z veliko pozornostjo zasledujejo razvoj dogodkov. Po vestih iz angleškega vira pripisujejo politični krogi veliko važnost razgovoru iranskih zastopnikov s Cordellom Hullom. Iranski poslanik v Ankari je imel še večerjaj ponovno dolg razgovor s turškim zunanjim ministrom Saradzoglom.

Naraščajoč odpor v Indiji Poslanica indijskih prvakov Rooseveltu

Sanghai, 25. avg. s. Vesti iz angleškega vira kažejo, da se je v Indiji zelo razširil in ojačil pokret državljanske neposlušnosti. Nacionalni kongres in muslimanska zveza sta odklonila ponudbe indijskega podkralja, da bi sodelovala v vladi. Proti vladarjem Punjaba in Bengalije so bili izdani posebni disciplinski ukrepi. Zagrozili so jim, da jih bodo izključili iz muslimanske zveze, ker so pristali na sodelovanje v svetu nacionalne obrambe. Tudi odpor proti temu, da bi se ministrstvu za narodno obrambo in za notranje zadeve poverili dvema indijskima prvakoma, je narasel. Predsedniki različnih indijskih organizacij so poslali prezidentu Rooseveltu posebno poslanico, v kateri ga vprašujejo, ali se zadnja ameriško-angleška deklaracija nanaša tudi na Indijo in ali so Zedinjene države pripravljene prevzeti jamstvo za popolno neodvisnost dežele, ki naj bi se proglasila najkasneje leto dni po zaključku sovražnosti.

Rim, 25. avg. u. Agencija »Il Mondo Arabo« poroča iz Kabula, da je močna skupina indijskih upornikov napadla mesto Pešavar. Vlada je poslala proti upornikom močne čete, toda vstaji so s tako silo napadli britanske čete, da so se slednje morale umakniti, pustivši na bojišču nekoliko mrtvih in ranjenih.

Vrenje v Egiptu

Rim, 25. avg. u. Iz Tunisa poročajo, da so britanske oblasti na obletnico smrti Zaglula-paše izdale za ves Egipt ostre policijske ukrepe, boječe se protiangelskih demonstracij egipskih nacionalistov. Policija je zaprla na stotine pristašev nacionalistične stranke, v večjih mestih kakor v Aleksandriji, v Kairu in Port Saidu pa patrolirajo po ulicah oborožene patrrole Avstralcev. Vse glavne ulice in trge so zasedli oklopni avtomobili, pa tudi znatno število letal je bilo pritegnjeno k varnostni službi.

Položaj na vzhodni fronti

Nemške čete napredujejo kljub trdovratnemu odporu sovražnika — Rusom se v doglednem času ne bo posrečilo spreminiti položaja — Inicijativa je čvrsto v nemških rokah

Berlin, 25. avg. u. V nemških uradnih krogih se doznava o položaju na vzhodni fronti.

Položaj na vzhodni fronti dokazuje, da imajo inicijativno čvrsto v rokah še vedno nemške čete in da se Rusom v doglednem času ne bo posrečilo izpremeniti tega stanja. Z vseh odsekov fronte se stalno javljajo novi uspehi, ki kažejo, kako metodno osvajajo nemške in zavezniške čete položaje nasprotnika. Tako sta na jugu padla v roke zmagovalci prodirajočim četam mesto Nikolajev in obmorska trdnjava Očakov, ki gospodujeta na ustjem Dnepra.

Obenem se je nemško napredovanje nadaljevalo od Korostena proti severovzhodu. Silovita bitka pri Gomelu je Nemcem omogočila posest tega silno važnega prometnega središča in križišča. V severnem odseku fronte je zasedba Novgorodu, Jamburga in Narve omogočila četam, ki prodirajo med Ilmenskim in Pejpuskim jezerom proti severu, važna izhodišča in oporišča. Na vseh odsekih vzhodne fronte nemške čete napredujejo kljub trdovratnemu odporu sovražnika in kljub težkočam tamošnjega terena, ki znatno ovirajo operacije.

Sovjetsko vrhovno poveljstvo pošilja v boj svoje zadnje sile, da bi zadržalo nemško ofenzivo, toda ti poskusi doslej niso uspeli v nobenem odseku. Vse kaže nasprotno, da je rusko vrhovno poveljstvo popolnoma izgubilo vsako možnost za jasen pregled položaja in da so zato njegovi ukrepi zelo neodločni in nedoločni. Na raznih odsekih fronte se je ugotovilo, da so Rusi poslali v boj že ostanke raznovrstnih enic. Vrgli so v boj svoje rezerve in celo polvojaške formacije, zbrane v najbližnjih garnizijskih mestih. Kakor rečeno, so vsi ti poskusi ostali brez vsakega pozitivnega rezultata. O tej obupni negotovosti sovjetskega vrhovnega poveljstva priča tudi nedavno objavljeni poziv maršala Vorosilova, ki je pozval vse prebivalstvo Leningrada na čim silovitejšo obrambo mesta.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana javlja nemško vrhovno poveljstvo: Operacije na vzhodni fronti se z uspehom nadaljujejo.

Kakor je bilo javljeno že s posebnim poročilom, so uničile podmornice in vojne ladje, ki operirajo v prekomorskih vodah, 23 sovražnih trgovskih ladij s skupno 148.200 tonami. Od tega so uničile podmornice po večdnem zasledovanju in po hudih bojih iz vrst nekega iz Anglije v Gibraltar namenjenega konvoja 21 trgovskih ladij s skupno 122.000 tonami. Razen tega so potopile zmed zaščitnih vojni ladij eno torpedovko tipa »Afride«, eno korveto in eno stražno ladjo.

V borbi proti Angliji so nemška letala bombardirala luko Great Yarmouth z bombami težkega kalibra. Ponoči so bili izve-

deni letalski napadi na luke ob vzhodni angleški obali in na razna letališča na otoku. Stražna ladja je sestrelila ob nizozemski obali en angleški bombnik.

Samo malo število angleških letal je v pretekli noči vrglo na razne kraje v Nemčiji nekaj razdiralnih in žažgalnih bomb. Škoda je neznatna. Nočni lovci so sestrelili tri sovražne bombnike.

Letalske akcije

Berlin, 25. avg. s. Skupina nemških letal je večerjaj v sodelovanju z nemško vojsko na odseku pri Gomelu in Smolensku z velikim uspehom napadla zbirajoče se sovražne čete in ceste, ki so speljane proti fronti. Nekaj cestnih in železniških križišč, ko so bila posebnega pomena za oskrbo sovražne vojske, je bilo zadetih z bombami srednjega in težkega kalibra. Bombardiranje so bile tudi sovražne kolone na pohodu, ki so imele ogromne izgube. Večje število letal je bilo uničenih na bližnjih letališčih.

Na odseku severno od Smolenska so nemška letala večerjaj napadla trdnjave in

Velika bitka pri Gomelu

Podrobnosti o razvoju in poteku te odločilne operacije na srednjem odseku fronte

Berlin, 25. avg. u. O veliki bitki pri Gomelu poroča poseben dopisnik »Popolo d'Italia« naslednje podrobnosti iz nemških vojaških krogov:

V Gomelu je bil glavni stan maršala Timošenka, vrhovnega poveljnika osrednjega odseka ruske fronte. Od tod je maršal nameraval napasti z boka nemško vojsko, ki je prodira skozi Stalinovo črto in se je kakor jekleni klin pomaknila naprej preko Smolenska. Iz Gomela je Timošenko nameraval presekati zvezo nemških prednih čet z glavnino. V prvih dneh ruskih operacij je branila nemški južni bok sama ena konjeniška divizija ter ščitila motorizirane in oklopne oddelke, ki so brez ozira na levo in desno drli naprej v smeri svojega prodiranja.

Konjeniški eskadroni so se razvili na široko ter je na vsak eskadron prišel poldrugi kilometer fronte. Utrdili so se, kolikor se je dalo ter se mestoma tudi zakopali. Po nemških poročilih je ta divizija vzdržala napad številnih ruskih množic, dokler ni v pospešenih pohodih prispela na lice mesta nemška pehota. S prihodom te pomoči se je v odseku konjeniške divizije polagoma zbral cel armadni kor. Njegove divizije so se nadalje vzdrževale vse napade maršala Timošenka in so mestoma celo potisnile nazaj nadmočne ruske čete. Položaj je bil nedvomno zelo težaven, ker so bile nemške postojanke le za silo utrjene in so bili vojniki izpostavljeni podnevi pripekajočemu soncu, ponoči pa silnemu mrazu. Njih pogledi so bili uprti pro-

La superiorità tecnica dei piloti italiani

Un velivolo assalito da una formazione avversaria si è abilmente disimpegnato abbattendo un'apparecchio nemico

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 25 agosto il seguente bollettino di guerra n. 447:

Nulla di notevole da segnalare sui fronti degli scacchieri terrestri.

Nella notte sul 24 aerei nemici hanno lanciato bombe e spezzoni incendiari sulla località di Tempio Pausania (Sassari) cau-

sando un morto, quattro feriti e danni di scarsa entità.

Durante una missione nel Mediterraneo un nostro velivolo assalito da una formazione di caccia nemica e benché gravemente colpito e con feriti a bordo riusciva a disimpegnarsi dopo aver abbattuto un apparecchio avversario.

Tehnična nadmoč italijanskih pilotov

Neko letalo, ki ga je napadla skupina sovražnih letal, je sestrelilo en nasprotni aparat in se ostalim spretno izvilo

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 25. t. m. naslednje 447. vojno poročilo:

Nič pomembnega ni bilo na frontah bojišč na kopnem.

V noči na 24. so sovražna letala z rušilnimi in žažgalnimi bombami bombardirala kraj Tempio Pusanja v pokrajini Sassari. Bombe so zahtevale eno človeško žr-

tev, štirje ljudje pa so bili ranjeni. Škoda je neznatna.

Pri neki akciji nad Sredozemskim morjem je bilo neko naše letalo napadeno od skupine sovražnih lovcev. Čeprav je bilo hudo zadeto in je bilo nekaj članov posadke ranjenih, je letalu uspelo sestreliti eno sovražno letalo in se umakniti ostalim.

Sporazum med Italijo in Argentino glede odkupa italijanskih parnikov

Buenos Aires, 25. avg. s. Vsi listi objavljajo vest, da je bil med Italijo in Argentino sklenjen sporazum, po katerem bo argentinska vlada odkupila italijanske ladje, ki so zasedrane v argentinskih lukah. Listi beležijo, da je javno mnenje zadovoljno s to kupčijo, ki predstavlja pomemben uspeh za argentinsko trgovsko mornarico. Pogajanja, ki so trajala dolgo časa, so potekla zelo pristrčno. Z italijanske strani jih je vodil poslanik Boscarelli, ki je imel celo vrsto razgovorov z argentinskimi zunanjimi in mornariškimi ministrom ter člani argentinske delegacije.

Listi opozarjajo, da je Argentina doslej edina ameriška država, ki je formalno pravno obravnavala vprašanje tujih ladij, ki so se zatekle v njene luke. Sporazum pa pomeni nov korak na področju tesnega prijateljskega sodelovanja med Italijo in Argentino.

Kaj je povedal Churchill

Rim, 25. avg. s. Po neuspehu, ki ga je doživel sestanek Churchilla in Roosevelta celo v Angliji in Ameriki, se je Churchill sredi oglašil po radiu z govorom, da bi skušal vsaj v vrstah angleškega naroda rešiti pomen deklaracije, ki je bila sestavljena po treh dneh razgovorov, ki jih je imel s predsednikom Rooseveltom. Ker ni mogel ničesar konkretnega reči ali priznati, se je Churchill po svoji stari navadi omejil na obče trditve in na aluzije, ki jim pa še malo dolgo verjame. Churchill je hotel napraviti vtis, da je Anglija še vladarica svojih kolonij, ki so bile dcelej pod njenim stalnim jarmom, pa si je zato upal reči o sestanku ki, kakor je sam priznal, ni bil sredi Oceana, marveč v vodah nekega večjega oporišča, kjer so se razvstale v zaščito ameriške voine ladje ter močni oddelki letal z velikim akcijskim radijem, med drugim:

Narodi, ki govorijo angleščino, so se odločili da poskrbe za usodo velikih množic na vseh kontinentih. Churchill ni podrobno povedal, kdo jih je za tako ogromno nalogo sploh pooblastil. Podal je čisto svojevrstno sliko spora in je prikazal Rusijo kot miroljuben in nedolžen narod, ki bi ga naj Nemčija brez razloga napadla.

Nato je hudo napadel Japonsko in ji je, namesto da bi priznal, da jo hočejo Anglija in Zedinjene države podjarmiti, očital, da ima napadalec namene tako napram Indokini in Siamu, kakor tudi napram Singapuru in celo Filipinom. Churchill je bil, pa čeprav le v nekaj kratkih stavkih, tudi odkrit in je izjavil, da Zedinjene države in Anglija nikakor ne mislijo, da vojne ne bo več. Nasprotno, je dejal, imamo mi namen ukreniti vse potrebno, da se nove vojne preprečijo za ves čas, v katerem je mogoče predvideti pomembne dogodke. Stori bomo to tako, da bomo razorožili narode, ki so zakrivilji vojno, sami pa se bomo primerno zaščitili.

Pozneje je govoril o pohodu proti Rusiji. Opozoril je na zemljepisne težave, sprčo katerih Rusiji ni mogoče zagotoviti pomoči, ki ji jo hočeta dati zapadni demokratiški sili.

Ob zaključku je Churchill hotel upoštevati tudi versko razpoloženje svojih so-rojakov in se je spomnil na službo božjo, ki so jo darovali na oklopni ladji »Prince of Wales« in ki so se je udeležili tudi predsednik Roosevelt ter njegovi židovski in framsonski spremljevalci, v duhu pa nedvomno tudi tovariši Stalin.

Nemški odgovor

Monakovo, 25. avg. s. Najnovejše uspehe nemških podmorniških sil obravnava danes tudi monakovski tisk, ki je kvalificira kot najboljši odgovor na zadnji sestanek Roosevelta in Churchilla. Dogodek je toliko večjega pomena, ker je bila vest o njem objavljena takoj po govoru, ki ga je imel po radiu Churchill o tem sestanku. Govor, ki je bil brez vsebine, je močno razočaral anglosaške poslušalce.

Narodi angleškega imperija, pravijo »Münchener Neueste Nachrichten«, so pričakovali konkretnih podatkov, slišali pa so le prazne besede. Churchill ni storil drugega, kakor, da je dodal novo govorčenje že starim govoricam in tako še enkrat razočaral narode, ki so od njega pričakovali kako konkretno odločitev, ki bi bila vsaj nekoliko v skladu s pompozno inscenacijo sestanka

Nadaljevanje na 2. str.

liko uničenje med ljudmi in med ruskimi motoriziranimi oklopnimi vozovi. S tem je letalsko odlično podpiralo nemške čete v napadu ter jim vedno znova odpiralo pot k nadaljnjemu prodiranju.

Napredovanje po cesti je bilo zelo opasno ter skrajno oteženo, ker je sovražnik to prometno žilo naravnost posejal s minami. Morale so nastopiti nemške ženijske čete, da so očistile to važno cesto ter takoj popravile lesene mostove preko potokov, ki jih je bil sovražnik popolnoma sežgal. Ženijskim četam so sedeli delavski bataljoni ter v kratkem času temeljito popravili to važno prometno žilo tako, da so že v teku dneva po njej lahko vozile velike kolone avtomobilov, naloženih z municijo in vojaštvom.

Ves ta izredno hudi pritisk ter prodorni sunek je prispil maršala Timošenkina k umiku na vsej fronti. Kraji, kamor je prodrala nemška vojska, so skoro popolnoma prazni, kajti rusko vrhovno poveljstvo je prispililo predvsem vse moško prebivalstvo od 16. do 55. leta, da je zapustilo svoja bivališča ter se z rusko vojsko pomaknilo v notranjost. Nemški vojaški krogi zatrjujejo, da je maršalova armada v tej bitki pretrpela silno krvave izgube.

Mučanje ujetih nemških vojakov

Berlin, 25. avg. u. Uradna nemška agencija poroča iz dobro poučenega vira, da se krutosti proti nemškim vojakom, ki so padli v rusko ujetništvo, vrše po navodilu iz Moskve. Moskovska vlada je sicer odločno zavrnila to trditve, toda z nemške strani se opirajo na izpovedi dveh sovjetskih oficirjev, ki sta potrdila navedbo nemške uradne agencije. Eden izmed teh oficirjev, polkovnik Ivo Gajevski, ki je prišel v roke Nemcem 6. avgusta na srednjem odseku fronte, je izpovedal naslednje: »29. oklopnica divizija, ki sem ji pripadal, je imela dnevni povelji 10. in 4. sovjetske armade, v katerih je bilo zaukazano, da je treba ujetih nemških oficirjev višje stopnje takoj na fronti zaslišati in podrobno izpra-

ševati. Nižji oficirji in podoficirji ter vojakji pa se morajo usmrtiti takoj na mestu. Sovjetsko dnevno povelje opravičuje to pretirano krutost z navedbo, da bi propaganda nemških ujetnikov lahko škodovala borbenemu duhu sovjetskih čet.

Na dvorišču neke bivše kozmaške vojašnice v okolici Gomela so bila dne 21. avgusta najdena komaj na pol pokopana trupla sedmih nemških vojakov. Nemško vrhovno poveljstvo je takoj ukazalo preiskavo, ki je ugotovila, da je vseh 7 vojakov padlo v roke sovražnikov brez vsake rane in da je bila sedmorica na okruten način slečena in privezana na kole na dvorišču vojašnice. Po hudem mučenju je bilo vseh 7 vojakov, med katerimi sta bila dva oficirja, prepričenih svoji usodi ter so privezani na kolih umrli v hudih bolečinah.

Moskva je pripravljala tudi napad na Italijo

Berlin, 25. avg. u. Vojaški dopisnik DNB poroča, da se je pri pregledovanju prtljage ujetih višjih oficirjev glavnega stana sovjetske vojske našla množica zemljevidov severna in srednje Italije. Na zemljevidih so posamezne točke posebej označene, kar kaže, da je Moskva pripravljala napad na Italijo preko Madžarske.

Zapadna fronta

Berlin, 25. avg. s. V pretekli noči se je večje število angleških letal pojavilo nad zapadno Nemčijo. Letala so posamezne kraje bombardirala z rušilnimi in zažigalnimi bombami, a niso napravila nobene škode. Nemški nočni lovci so sestrelili več sovražnih letal.

Še ena angleška podmornica

Rim, 25. avg. s. Angleška admiraliteta je objavila, da se je podmornica »Union« pod vodstvom poročnika Gallowaya zamudila in da jo je zaradi tega smatrati za izgubljeno.

La vaccinazione antidieterica obbligatoria nel comune di Lubiana

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, visti l'articolo 3 R. D. L. 3 maggio 1941-XIX n. 291, l'articolo 6 Bando del Duce 17 maggio 1941-XIX, l'articolo 6 R. D. L. 18 maggio 1941-XIX n. 452 e l'articolo 1 R. D. L. 7 giugno 1941-XIX n. 454, nonché la legge 10 gennaio 1930 e il Regolamento 28 marzo 1930 del Ministro della Pubblica Istruzione e della Sanità pubblica dell'ex Regno di Jugoslavia riguardanti questi ultimi la lotta e la vaccinazione contro le malattie infettive, visto la persistenza di focolai endemici di difterite nel comune di Lubiana, ritenute la necessità di rendere obbligatoria la vaccinazione antidieterica nel territorio del comune di Lubiana, sentiti il medico provinciale e il direttore dell'Istituto di Igiene, ordina:

Art. 1. La vaccinazione antidieterica è obbligatoria per i bambini d'anno i sessi dal 18° mese al 10° anno di età, residenti nel territorio del comune di Lubiana.

Art. 2. La vaccinazione antidieterica deve eseguirsi con l'anatossina difterica contenente almeno 25 U. A., per cc., ed essere preparata da non oltre tre anni.

Art. 3. L'Istituto d'Igiene di Lubiana provvede all'acquisto della anatossina nella qualità proposta dal Municipio di Lubiana.

Art. 4. Di regola, quando si impiega anatossina difterica con 25 U. A. si praticano due iniezioni ipodermiche; rispettivamente in 1 e 2 cc., a distanza di 15-21 giorni una dall'altra.

Per eventuali esigenze profilattiche, a giudizio dell'autorità sanitaria provinciale, potrà eseguirsi una terza iniezione di 2 cc. dello stesso tipo di anatossina e a distanza di 6 mesi o un anno dalla seconda.

Art. 5. Sono esenti dalla vaccinazione, a giudizio del direttore dell'Istituto d'Igiene di Lubiana o dell'Ufficio sanitario di Lubiana, i bambini deboli, linfatici, tubercolotici, nefritici, affetti da diatesi essudativa, cardiaci, e quelli che abbiano già sofferto la difterite o subita la vaccinazione antidieterica.

Art. 6. La vaccinazione pubblica è gratuita e deve eseguirsi da medici comunali. I medici privati possono eseguire le vaccinazioni, a cura della famiglia del bambino, ma sempre con le modalità di cui sopra. Di ciascun trattamento, appena completata la seconda iniezione, essi devono darne notizia, per iscritto, all'Ufficio di Igiene comunale con la indicazione del nome, cognome, paternità, età del bambino, provenienza del vaccino, metodo impiegato e numero delle applicazioni eseguite.

In tali casi il vaccino può essere prelevato dal deposito presso l'Istituto d'Igiene, dietro rimborso del puro prezzo di costo.

Obvezno cepljenje proti davici v ljubljanski občini

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, člena 6. Ducejevega razglasa z dne 17. maja 1941-XIX, člena 6. kr. ukaza z dne 18. maja 1941-XIX, št. 452, in člena 1. kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX, št. 454, kakor tudi zakona z dne 10. januarja 1930. in pravilnika ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje bivše kraljevine Jugoslavije z dne 28. marca 1930., katerih slednja dva se nanašata na zatiranje nalezljivih bolezni in na cepljenje zoper nje,

glede na to, da se v ljubljanski občini endemična gnezdišča davice vztrajno ponavljajo, smatrajoč za potrebno, da se odredi obveznost cepljenja zoper davico na ozemlju ljubljanske občine, in po zasišanju pokrajinskega šefa za zdravstvo in ravnatelja Higijenskega zavoda odreja:

Clen 1. Cepljenje zoper davico je obvezno za otroke obojega spola med 18. mesecem in 10. letom starosti, bivaajoce na ozemlju ljubljanske občine.

Clen 2. Zoper davico je treba cepiti z differičnim cepivom, ki vsebuje najmanj 25 U. A. na 1 cm³ in ki ne sme biti starejši od treh let.

Clen 3. Higijenski zavod v Ljubljani oskrbi nakup anatoksina tiste kakovosti, ki jo predlaga mestno poglavarstvo ljubljanske,

Art. 7. L'Ufficio d'Igiene comunale deve tenere esatta registrazione di tutti i vaccinati.

Art. 8. Per l'ammissione alle colonie climatiche e in altre collettività infantili, occorre la dimostrazione che la vaccinazione sia stata completata almeno un mese prima dell'inizio del ricovero.

Art. 9. Il sindaco di Lubiana e il direttore dell'Istituto d'Igiene sono incaricati della esecuzione della presente ordinanza, e di stabilire le sedi, il giorno e l'ora in cui devono essere praticate le vaccinazioni.

Art. 10. Gli aventi patria potestà, tutela o cura sugli obbligati alla vaccinazione e quanti altri contravengono alle disposizioni della presente ordinanza sono puniti con l'ammonda fino a L. 1000.

Art. 11. La presente ordinanza entra immediatamente in vigore e sarà pubblicata nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 23 agosto 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Trasformazione di autoveicoli a gassogeno

Data la attuale limitata disponibilità di carburante si consigliano i proprietari di autoveicoli e autocarri a procedere al più presto alla trasformazione dei predetti autoveicoli a gassogeno.

Per informazioni tecniche gli interessati possono rivolgersi al competente Ufficio Motorizzazione Civile dell'Alto Commissariato, Lubiana, Via Gledalska 11.

Chiarimenti sulla moratoria bancaria e assicurativa

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, a chiarimento di taluni quesiti posti dagli interessati in ordine all'applicazione dell'articolo 11 dell'ordinanza 14 giugno 1941-XIX, n. 44, contenente disposizioni sulla moratoria bancaria e assicurativa, precisa che il mantenimento in vigore, fino a nuove disposizioni, dei provvedimenti emanati in base al decreto-legge 23 novembre 1934, n. 41032/K, per la difesa degli istituti di credito e 23 novembre 1934, n. 81070/V, per la difesa delle casse rurali e le loro federazioni, è da intendersi disposto senza riguardo ai termini contenuti nei singoli provvedimenti. Tali termini sono quindi prorogati a tempo indeterminato.

Clen 8. Za sprejem v klimatične kolonije in druge otroške skupnosti je potreben dokaz, da se je cepljenje opravilo vsaj en mesec pred prihodom v zavetišče.

Clen 9. Ljubljanskemu županu in ravnatelju Higijenskega zavoda se poverja izvedba te naredbe in določitev kraja, dneva in ure, kjer in kdaj naj se opravi cepljenje.

Clen 10. Osebe, ki imajo nad obvezniki cepljenja očetovsko oblast, varuštvu ali skrbstvo in vsi drugi, ki bi prekršili določbe te naredbe, se kaznujejo v denarju do L. 1000.—.

Clen 11. Ta naredba stopi takoj v veljavo in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Visoki Komisar EMILIO GRAZIOI

Preureditev motornih vozil na lesni plin

Upoštevač današnje stanje pogonskih sredstev, ki so v omejenem obsegu na razpolago, se priporoča vsem lastnikom osebnih in tovornih avtomobilov, da ukrepanje potrebno za čimprejšnjo predelavo teh motornih vozil na lesni plin.

Strokovna pojasnila v zadevi daje znanstvenec Urad za civilno motorizacijo Visokega komisarjata v Ljubljani, Gledalska ul. 11.

Pojasnilo o odlogu plačil za banke in zavarovalnice

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino radi pojasnitve nekaterih vprašanj interesentov glede uporabe čl. 11. naredbe z dne 14. junija 1941-XIX, št. 44, ki vsebuje določbe o odlogu plačil za banke in zavarovalnice, določa natančneje, da je razumeti podaljšanje veljavnih odredb, izdanih na podlagi uredb z dne 23. novembra 1934., št. 41032/K o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov in z dne 23. novembra 1934., št. 81070/V o zaščiti kmetijskih kreditnih zadrug in njihovih zvez, tako, da velja to podaljšanje ne glede na roke, ki jih obsegajo posamezne odločbe. Ti roki so torej podaljšani za nedoločen čas.

Srečanje z italijanskimi vojakmi na ruski fronti

Z ukrajinske fronte (italijanski sektor), 25. avgusta s Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Prvega italijanskega vojaka sem srečal v bližini Buga. Srečal sem jih na Madžarskem in v Rumuniji. V Besarabiji in Bukovini, toda srečanje z vojakmi zmagovalnih enot, ki so imele čast prirediti pohod proti boljševiškim silam, me je najbolj ganilo in s ponosom navdušilo, da sem Italijan. Kdor se je boril in tvegal in dal v težkih trenutkih svojo kri za domovino, bo lažje razumel, kaj pomeni za vernega Italijana srečanje z italijanskimi vojakmi v Rusiji.

Italijanski vojakji se junako in slavno bore. V Gondarju, v Marmariki držve v šahu nadmočnega sovražnika. Italijanski mornarji se bore na Atlantiku in v Sredozemlju, italijanski letalci prevladujejo nad sovražnikom v zraku in v Sredozemlju. Zdaj se pa vojakji, črne srcaje in italijanski letalci bore tudi v Rusiji proti Sovjetom. Vsak Italijan naj izve, kakšnega pomena je italijansko sodelovanje v tej vojni. Na bojiščih Rusije sta dva velika naroda, nemški in italijanski, z zavazniki iz Madžarske, Rumunije in Finske ob navzočnosti slovaških čet in Francovih prostovoljcev iz Španije proti rdeči vojski.

Anglija in USA sta po uničenju komunističnih organizacij v svojih državah in po preganjanju in zapiranju komunistov in agentov kominterne sklenili trdno zvezo s Stalinom in mu hočeta pomagati, čeprav se ne ve, s kakšnimi sredstvi in uspehom. Churchill, Stalin in Roosevelt so živi simboli borbe proti evropskim narodom, ki se bore za svobodo in za pravičen mir. Fašistična Italija in nacistična Nemčija bosta odpravili vse politične paradokse, ki sta jih v zadnjem času v svojo korist iznašali Anglija in Zedinjene države.

Naj Anglija le še naprej ruši mir in prenaša borbo na druge fronte. Borbe potekajo sedaj od skrajnega severa do Črnega morja, od tropskega pasu do Atlantika, od Sredozemlja do žalostne meje Abisjona. Brez odmoru se nadaljujejo operacije.

Oborožitve in oprema naših čet odlično ustreza potrebam tega vojnega pohoda. Odlični je borbeni duh naših čet. Tudi legije črnih srcaje čakajo na to, da stopijo v borbo ob ostalih italijanskih oddelkih. Po težavnih marširih približevanja, po sodelovanju ob Bugu, v uničevalni bitki, pred osvojitvijo najvažnejših središč med Bugom in Nikolajevim, marširajo naše čete proti novim objektom. Poraz sovražnika v Ukrajini je bil tako velik, da je treba prekoračiti na stotine kilometrov. Za množicami premikajočih se čet sledijo številne kolone motornih vozil z vsem, kar je četam za življenje in borbo potrebno.

Italijanske sile se bore z nemškimi za osvoboditev Evrope pred njenimi sovražniki. Dati hočejo Evropi in svetu nov red in novo pravico na podlagi tiste pravičnosti, ki jo je Bog dal ljudem dobre volje, da bi živeli v miru.

Portugalske čete na Azorih

Lisbona, 25. avg. u. V pehotni šoli v Mafri je bila prošle dni v prisotnosti podtajnika ministrstva za vojno izročena posebna zastava četam, ki odhajajo kot posadka za obrambo Azorskega otočja. To je v zadnjih tednih že šest transport pehote na Azore.

Nemški novinarji v Rumuniji

Bukarešta, 25. avg. s. Sem je prispela skupina nemških novinarjev, ki so na studijskem potovanju po Rumuniji. Bili so po raznih transilvajskih mestih v Sinaj, na Rumunskem petrolejskem področju in v Moldaviji vse do Jasija. Bili so tudi na fronti v Moldaviji in Besarabiji. V Bukarešti jim je generalni tajnik propagandnega ministrstva priredil poseben sprejem, ki se ga je udeležilo mnogo zastopnikov rumunskega tiska ter nekaj višjih funkcionarjev propagandnega ministrstva. V Bukarešti bodo nemški novinarji ostali nekaj dni, nakar se bodo vrnili v Berlin.

Gospodarstvo

Švica omejuje živinorejo zaradi nemogočega uvoza krme

Švica spada z Dansko in Holandsko med vodilne živinorejske države Evrope. Ta položaj Švice se opira sicer na zelo dobro urejeno planšarsko gospodarstvo, terja pa kljub temu tudi znaten uvoz krmilnega žita in močnih krmil iz prekomorskih držav. Samo krmilnega žita je uvažala Švica po vrednosti prav toliko kakor pšenice za ljudsko prehrano. Onemogočenje tega uvoza zavežilo vojne na morju sili zdaj Švico kakor tudi Dansko in Holandsko v omejitve števila živine. Omejitve naj znaša po načrtu, ki ga je izdelal urad za medvojno prehrano, pri goveji živini 20% in pri svinjah celo 50%.

Po številu živine ob koncu aprila letos se je v prvem letu izvršila ena tretjina načrta. Omejitve števila živine je namreč preračunana na več let. Stanje goveje živine je bilo nižnajo za 6,5%, svinj pa za 20,5%. Znašalo je število goveje živine v aprilu 1941. leta 1,583.770 glav nasproti 1,694.632 glavam v istem času prejšnjega leta. Je pa stanje še kljub temu večje, kakor je bilo v letih 1936. in 1937. V teku lanskega leta je bilo okroglo 40.000 krav več zaklano kakor v povprečju prejšnjih let. Kljub temu število krav niti od daleč ni v tolikšem obsegu nazadovalo. V kolikršem se je zmanjšalo število za rejo določenih telet To je najnižje stanje telet v zadnjih 40 letih število mladih volov pa se je nekoliko povečalo. To povečanje izvira od pomanjkanja tekočih pogonskih snovi, ki je dovelo do tega, da se mora večati število voznih živali.

Še bolj kakor reja goved je bila reja svinj, v Švici odvisna od uvoza tujih krmil, zato se je število svinj tudi mnogo huj zmanjšalo. Celotno število svinj v aprilu leta 1941. je znašalo 762.441 rilev nasproti 958.671 rilev v enakem času lanskega leta. Tudi pri reji svinj je vzgoja naraščajla sprico potrebe nadaljnje omejitve močno nazadovala. Število do dva meseca starih

dojenih prascev je padlo za 33,6%, število ostalih do dva meseca starih prascev za 41,3%, število plemenskih svinj pa za 37%.

V celem je bilo zmanjšanje števila goved in svinj v preteklem letu večje kakor v ustreznih obdobjih svetovne vojne, ker je pribava tujeja žita in krme mnogo težavnejša, kakor je bila takrat.

Podobno kakor reja svinj je trpela tudi reja perutnine zavežilo pomanjkanja krme. Zato je njeno število v razdobju l. 1940-41 tudi znatno padlo. Število kokoši se je zmanjšalo od aprila leta 1940. do aprila leta 1941. za okroglo 900.000 kljunov ali za 19,3%. V aprilu leta 1941. so našli 3.744.798 kokoši nasproti 4.641.351 v aprilu lanskega leta in nasproti 5.544.148 v enakem mesecu leta 1936. Stanje kokoši se je torej v razdobju let 1936. do 1940. znatno zmanjšalo. V aprilu l. 1941. je bilo 3.238.668 jajčaric ali 546.000 manj kakor leta 1940. Zavežilo znižanja števila jajčaric je znatno padla tudi produkcija jajc. Največ se je zmanjšalo število kokoši v perutninskih farmah, medtem ko se je reja kokoši pri kmetih le malo omejila. Število gosi in rac je padlo od leta 1936. za 43,6%. Leta 1940. so jih našli še 28.300.

Kakor zakrivilja vojno gospodarstvo, da se mora stanje goved in svinj, pa tudi perutnine omejit, obstoji na drugi strani stremenje za povišanjem števila ovc in konj. Glede reje ovc poroča zvezni statistični urad, da se je njih celotno število izza leta 1936. povečalo za 21.600 na 197.700. Zavežilo pomanjkanja volne je zmanjšanje za rejo ovc znatno. Število v letu 1940. in v prvih mesecih leta 1941. povzrnenih žrebet je blizu dvakrat tako veliko kakor v enakem razdobju leta 1939. Celotno število konj je znašalo v aprilu 1941. leta 144.200 nasproti 139.789 v aprilu leta 1936. Povišanje je torej še neznatno, v naslednjih letih pa bo najbrž močnejše.

Gospodarske vesti

Najvišje cene za spodnještajersko sadje in solčve. Šef civilne uprave je predpisal novo določbo o najvišjih cenah na trgu. Novi fižol je po 0,32 RM kg, grah 0,37, kumarice za solato 0,18, za vlaganje (do 9 cm) 0,53, cvetaka 0,46, ohrovt 0,08, zelje 0,07, hren ali redkev 0,91, buče 0,06, melanca 0,48, paprika po komadu 0,03, paradizniki 0,15 kg, marelice 0,65, breskve 0,65, čežula 0,21, špinača 0,33 RM itd.

Maksimalna cena za riž v Argentini. Iz Buenos Airesa poročajo: Argentinska vlada je prepovedala izvoz riža zaradi mallega pridelka, ki komaj zadostja za domače potrebe. Pridelke riža je bil namreč delno uničen zaradi poplav. Hkratu so bile določene tudi maksimalne cene za prodajo riža na drobno v domači državi. To je prvi ukrep Argentine v borbi proti naraščanju cen življenjskih potrebščin. Istemu smotru služi tudi vladno imenovanje preskrbovalnega sveta, ki bo predvsem preučil, kateri uvozni predmeti se lahko nadomestijo z domačimi izdelki. Splošna njegova naloga pa je pobiranje brezposelnosti in zadrževanje naraščanja cen.

Riž bodo pridelovali tudi v južni Italiji. Pridelovanje riža v Italiji se je omejevalo doslej samo na severne italijanske pokrajine okoli Milana, Pavije, Vercellija in Novare, kjer so pogoji za namakanje ugodni. Pred nekaj leti so delali poskuse s pridelovanjem riža tudi v Kalabriji in na Siciliji, letos pa še v Apuliji. Ker so poskusi dobro uspeli in je dana možnost namakanja, se bo odslej riž prideloval na razsežnejšem ozemlju tudi v teh južnih pokrajinah.

Prijava zunanjih dolgov v Srbiji. V Beogradu je bila izdana odredba, da se morajo prijavit vsi zunanji dolгови. Prijave morajo biti ločeno po deželah, vendar se bo omežilo bivše Jugoslavije smatralo v tem primeru kot enota. Javiti je treba znesek, valuto, ime in bivališče tujeja upnika, razen tega pa še vzrok, zakaj je dolg nastal, in tudi morda dogovorjeni plačilni rok.

Nova podjetja v Srbiji. Kljub ranam, ki jih je vojna zadala Srbiji, se v tej deželi spet začneja buditi podjetnost. Stori se so bili različni ukrepi, da se prepreči ustanavljanje tako imenovanih spekulativnih podjetij, češ da je treba delati, ne pa spekulirati. Največje možnosti nud v tem oziru rudništvo. Mnogo zemskih zakladov prej niso izkoriščali, ker so bili spekulativni posli donosnejši. Nedavno sta začela obratovati dva premogovnika pri Arandelovcu, izmed katerih je lastnica enega tamkajšna podružnica Šumadijske banke, druga pa Delniška družba »Oplemac« v Beogradu. V Beogradu je bila vpisana v trgovinski register zadruga za olje in mlo, ki se imenuje »Belon«, zadruga z o. z. v Beogradu. Tudi ta zadruga ni čista trgovina, temveč namerava predelovati olja, oljne produkte in njih derivate za mlo in druge kemične produkte.

Zamenjava starih dinarskih bankovcev. Komisarsko vodstvo Srbske narodne banke se je izjavilo za pripravljeno, kljub že davno preteklemu zamenjalnemu roku zamenjati beguncem stare dinarske bankovce do zneska 2000 dinarjev v zdaj veljavne bankovce.

Sava do Zagreba plovna. Z izsušenjem savskih nižin, s čimer se bo pridobilo več kakor 20.000 oravov rodovitne zemlje, se bo izvedla tudi regulacija Save. S to regulacijo bo postala reka Sava do Zagreba plovna za manjše vlačilne čolne.

Italijanski zakon o dohodnini se v Ljubljanski pokrajini zaenkrat ne uvede. »L'eco di Roma« prinaša izjavo pristojnega ministra, da se zakon o splošnem davku na dohodke zaenkrat ne bo uvedel na področju Ljubljanske pokrajine.

Ariziranje židovskih trgovin v Hrvatski. Iz Zagreba poročajo: Cenitev židovskih trgovin, katerih vrednost znaša preko 200.000 kun, se je začela. Cenilni komisiji pripadajo razen državnega zastopnika po en zastopnik delodajalcev in delojemalcev. Po končanem cenilnem delu se bo izvršil prenos židovskih trgovin v hrvatske roke. Pri trgovinah v vrednosti pod 200.000 kunami je arizacijski postopek po večini že zaključen.

Nemški papir za Hrvatsko. Hrvatska ima le eno večjo tiskovnico papirja v Zagrebu, a nima nobene tiskovnice za izdelavo lepenke. Zadošča oskrba domačega gospodarstva s papirjem najrazličnejših vrst in iz lepenke je torej nemogoča. Nedavno se je z nemško industrijjo papirja sklenil sporazum, da bo zagrebaška tiskovnica papirja izdelovala le določene vrste, medtem ko bo za ostalo potrebo Hrvatske po papirju in lepenki poskrbljeno z zadevnimi produkti z Nemčije.

Obnovite naročnino!

Iz Novega mesta

Novomeška nedelja. Oblačno jutrnje vreme ni napovedovalo sicer v letošnjem poletju vedno tako lepih in sončnih nedelj, vendar se je v teku dopoldneva vreme nekoliko izboljšalo in imeli smo prav lep in prijeten dopoldan. Potekel je v znamenju lahkotnega izbirnega mitinga, ki ga je priredil na novo preurejenem sportnem prostoru na Lokih marljivi »Elan«. Mitinga se je udeležilo lepo število tekmovalcev in tekmovalk, ki so letos prvič stopili pred javnost. Zanimivo tekmovalstvo si je ogledalo tudi precej gledalcev. Proti poldnevni pa se je vreme poslabšalo in oblačno nebo je dalo naslutiti dež, spričo česar so bile zelo slabo obiskane sicer tako priljubljene okoliške izletne točke. Edino Trška gora in Grčevje sta zabeležili večje število obiskovalcev, ki sedaj v pričakovanju bližnje trgate v vedno večjem številu obiskujejo s prijatelji svoje zidance. Zelo pa je pogrešalo prebivalstvo to nedeljo tako priljubljene nogometne prireditve in tudi kopalci in čolnarji zaradi slabega vremena niso mogli uživati blagodi Krke. Prav dobro pa je bil ponovno obiskan večerni promenadni koncert vojaške godbe v mestnem parku, katerega se stalno udeležuje vedno večja množica prijateljev glasbe.

Cerkveni koncert. Pod okriljem novomeškega okrajnega odbora Rdečega križa bo v začetku septembra velik dobrodelni koncert, na katerem bodo sodelovali združeni cerkveni pevski zbori mestne župne in frančiškanske cerkve, novomeški salonski orkester in skladatelj g. prof. Matija Tomc iz Ljubljane. Koncert bo v cerkvi in se bodo izvajale skladbe najznamenitejših skladateljev cerkvene glasbe, med drugim skladbe Gallausa-Petelina, Frescobaldija, Wagnerja, Bacha, Franeka, od domačih pa Sattnerja, Premrla, Kimovca, Hladnika in drugih. Več skladb bo izvajal g. prof. Tomc. To bo gotovo največji cerkveni koncert, kar jih je doslej bilo v Novem mestu. Te dni bodo vstopnice že v prodaji in priporočamo posebno okoliškim cerkvenim zborom in ljubiteljem lepega cerkvenega petja, da si jih takoj zagotovijo. Čisti dobiček koncerta je namenjen za osirotele priseljence, zato upamo, da se bo prebivalstvo v častnem številu udeležilo te prireditve.

Nesreče. Na paši je padla pod kravo štiriletna Martina Turkova z Vrha. Krava je otroku zlomila levico. — Pri vožnji drva iz gozda se je 34letnemu posestniku Janezu Obari iz Birške vasi prevrnil voz in mu zlomil desno nogo. V Potovem vrhu pri šmihelu je pomagala pospravljati poljske pridelke štiriletna Ana Štumflejeva. Domov grede je sedela na zvrhanu naloženem vozu, na katerem pa se je odrgala veriga in se je voz prevrnil ter pokopal otroka pod seboj. Štumflejeva je dobila hude poškodbe na obrazu. — Ponesrečenci se zdravijo v Novem mestu.

V soboto in nedeljo bo v Novem mestu sportni dan, na katerem se bo med drugim letos tudi prvič odigralo pokalno nogometno prvenstvo Dolenskega. Po dosedanjih prijavah se bodo spoprijela za naslov dolenskega nogometnega prvaka izbrana moštva Kočevja, Ribnice, Črnomlja in Metlike.

Tihi ocean

Tihi ali Veliki ocean, ki utegne v tej vojni dobiti še ogromno vlogo z ozirom na čedalje bolj rastočo napetost med Japonsko in anglosaškimi deželami, je največji in v sebi najbolj zaključen vodni prostor na zemlji. S svojimi 165 milijoni stirijskih kilometrov zavzema skoraj tretjino zemeljske površine. Večji je nego oba ostala velika oceana skupaj, tudi večji nego vsa zemeljska kopnina. Azija in Evropa skupaj predstavljata z vsemi svojimi otoki manj nego tretjino celotne površine Tihega oceana.

Ker spremljajo njegove obale na vseh straneh visoke gorske verige, ki otežujejo dostop do dežel v ozadiju, in sicer v ameriške in azijske isto tako kakor v avstralske dežele, lahko govorimo o Tihem oceanu kot zemeljski polovici, ki obdaja manjšo, notranjo atlantsko-indijsko polovico. Človeštvu v tej manjši polovici se predstavlja Tihi ocean kot nekaj kar je izven njenega območja kot nekaj tujega. Tudi s svojo povprečno globino 4280 m Tihi ocean daleč prekaša ostala oceana in samo ob sebi umemo, da ju prekaša tudi s svojimi največjimi globinami ki merijo v Filipinskem »jarku« nad 10 km. Takšni jarki s silnimi globlinami spremljajo njegovo obrobno gorovja tako na vzhodu, kakor na zapadu. Ko je Portugalec Magelhaes (Magelan) po tritedenski vožnji skozi preliv, ki nosi danes njegovo ime, dospel v to orjaško vodno kotlino in jo je potem v nadaljnjih 110 dneh za čudo brez vsakega viharja preplul do Filipinov, ne da bi do njih našel en sam otok, je razkril človeštvu celo poloblo. To je bilo v letih 1520 do 1521. Veliki ocean je prejel tedaj svoje običajnejše ime »Tihi ocean« (Pacifik), čeprav si lahko mislimo, da divjajo po njem seveda tudi najstrašnejši viharji na zemlji. Spominimo se samo tajfunov ob njegovih zapadnih, to je daljnovernih obalah.

Širno vodno površino prekinjajo nešteti otoki, koralniki in vulkani, ki predstavljajo vsi skupaj v orjaškem prostoru samo neznatno kopnino. Samo v otočju Pavmota je kakšnih sedemdeset koralnikov, ki pa dajejo vsi skupaj komaj 1000 stirijskih kilometrov suhe zemlje. Vulkanski Havaji, ki je v prometnem pogledu tako važen, obsega komaj 12.000 stirijskih kilometrov. Celinski otoki ob pacifiških obalah spadajo seveda med največje na zemlji, zlasti Sundski otoki, japonski otok Hondo in Nova Zelandija pred Avstralijo. Ti veliki otoki so pa le drobci razbitih in večinoma poplavljenih robnih področij celin. Predstavljajo najboljša izhodišča za izkoriščanje Tihega oceana, toda nobenih pravih sredstev, s katerimi bi ga bilo mogoče obvladati. Samo japonsko cesarstvo, ki se razprostira od Kurilov blizu tečajnika do Karolinov in Marsalskih otokov ob ravniku, to je v dolžino nad 50 sporednikov ali skoraj 6000 km, ima prevladujočo položaj vsaj v severni polovici Tihega oceana.

Kako je nastala ogromna kotlina Tihega

oceana, je skušalo pojasniti že mnogo teorij. Ena med njimi pravi, da so se zemeljske mase, ki so to kotlino nekoč napolnjevale, iztrgale zemeljskemu telesu in zletele v svetovno prostornino, druga pa veli, da so se vdrele v mehko notranjost zemlje, nad njihovim grobom pa se je zgrnilo vodovje. Ta podmena je verjetnejša, vsekakor pa spada kotlina Tihega oceana med najstarejše tvorbe zemeljske površine. Orjaške gorske verige, ki spremljajo na vseh straneh njegove obale in ki prehajajo potem neposredno v silno globoko jarke kažejo, da je zemlja tu dobesedno počila in se pogreznila. Isto tako so otočni venci ob azijski obali in v Oceaniji ob Avstraliji priče zemeljskih prelomov, ob katerih se je vulkanska magma povzpela v višino nad morsk gladino in vsaj tik do nje. Prečni lomi se zarezujejo v kontinentalne obale in tvorijo v njih prostore zalive, kakor zaliv San Francisca. Tokijski in Sydneyjski zaliv. Gorske verige spremljajo, kakor rečeno, sporedno obale Tihega oceana, na visokem severu se bočijo gorovi Severne Amerike preko Aleutov proti azijskim gorovjem in podobna je brzokone tudi omejitve Tihega oceana v južnem,

antarktičnem predelu od Ognjene zemlje proti Novi Zelandiji in Avstraliji, ki pa še ni popolnoma raziskan.

Plovba po Tihem oceanu mora zavolto njegove obsežnosti računati z velikanskimi programi. Južno od ravnika so proge med Južno Ameriko in Avstralijo dolge skoraj 7000 morskih milj (v južnem Atlantiku med Afriko in Južno Ameriko manj nego 4000 milj), severno od ravnika pa je proga med Panamo in Filipini dva in polkrat tako dolga kakor med Hamburgom in New Yorkom. Pri tem v južnem delu Tihega oceana ni vmesnih oporišč, ki bi bila pripravna tudi za letalske zveze, v severnem delu pa imajo samo Havaji ugodno lego za takšno oporišče. Zato so ti otoki tako pomembni in ni pretirano, če jih imenujemo osrčje Tihega oceana. Japonska, ki bi imela enako ugoden položaj, je pa otoška država in je od kontinentalnih zaledij ločena z visokimi gorovji. Če hoče Tihi ocean obvladati, potrebuje zato kontinentalnih prostorov, ki naj bi ji nadomestili to, kar njenemu otoškemu značaju nedostaja. In zato je naravno, da si išče na Kitajskem ter v najnovejšem času v Indokini takšnih zaledij.

Ptičje selitve

Jesen se bliža z naglimi koraki, prve ptice že zapuščajo našo deželo in letijo v toplejše kraje.

Radovedni človek se s samim dejstvom, da kažejo ptice takšno veselje do romanja, seveda ni mogel zadovoljiti, takoj je poslal znanstvenika, da bi stvar raziskal in pojasnil. In čeprav se znanost le razmeroma kratke čase resno bavi z vprašanjem ptičjih selitev in čeprav je s tem vprašanjem zvezanih še mnogo skrivnosti, vendar je dosegla že marsikaj, kar more našo radovednost zadovoljiti.

Še pred nedavnim so razlagali potovalni nagon ptic z neugodnim podnebjem in pomanjkanjem hrane. Ta razlaga je bila zelo zapeljiva — na žalost pa dejstva niso tako preprosta. Predvsem nam ne more pojasniti, zakaj nas zapuščajo potem neke ptičje vrste že v visokem poletju, ko je hrane in toplote več nego preveč. Dalje je natančno opazovanje pokazalo, da se selijo tudi takšne ptice, ki bi jim bilo naše zimsko podnebje ugodno in ki bi jim zima nudila dovolj hrane. Končno pa ne smemo pozabiti, da ptice tudi ne ostajajo na jugu, kjer bi bili življenjski pogoji zanje vedno ugodni, temveč se vračajo vedno znova v naše dežele, čeprav naletijo pri tem pogostoma na zelo neugodne pogoje in poletja. Poskusi so tudi pokazali, da ni pripravi nobene ptice do tega, da bi valila v drugačni okolici, nego je tista, v kateri se je rodila, mnoge ptice pa uporabljajo skozi številna pokolenja isto gnezdo ali isto poslopje, da vzredijo svoj zarod.

Tako si je znanost pomagala z razlago,

da so se ptičja pokolenja v tisočletjih ledne dobe, ko sta hrana in toplota imela še dosti večjo vlogo nego danes, privadila na selitve in da so pri tem ostala tudi pozneje, ko so se razmere izboljšale. Danes pa priznava znanost še dva nadaljnja čimbenika. Prva razlaga je ta, da nastaja selitveni nagon, podobno kakor razmnoževalni nagon, iz telesnega dražljaja, ki izvira iz kličnih žlez, medtem ko pravi druga razlaga, da se ptičje telo periodično splošno spremeni in da temeljijo te spremembe na presnovi. Naj si bo, kakor hoče, dejstvo ostaja, da se selilke v jesenskem času napotijo na jug.

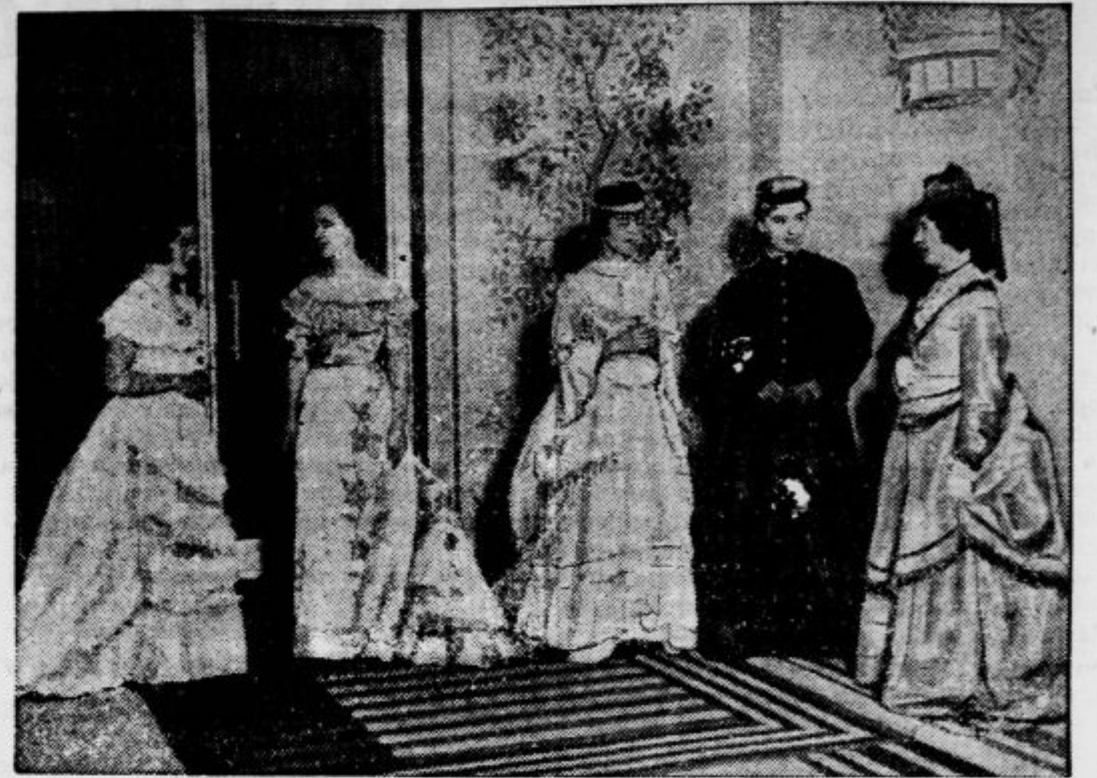
Toda to potovanje na jug je malo preveč splošen pojem, iz nešteti poskusov z obročkanjem, ki so jih izvršile najrazličnejše ptičje opazovalnice na svetu, je pa zanimivo razbiti poti, ki si jih pri svojih selitvah ptice iščejo. Še najprvo so dognali smeri in smotre štorčelj, ker je te ptice zavoljo njih velikosti in očitnosti pač dobro opazovati tudi s prostim očesom. Tako je znano, da se štorčelje iz Severne Nemčije napotujejo v južnovzhodni smeri preko Balkana in Male Azije v Afriko, štorčelje iz Južne Nemčije, Francije in Švice pa si izberejo večinoma preko Španije najkrajši prehod preko Sredozemskega morja. Kjerkoli je mogoče, se selilke namreč izogibajo odprtega morja, kakor se znajo izogibati tudi Alpe.

Stara naziranje veli, da stare selilke svojim mladim tako rekoč sporočajo pot. Temu pa ni tako. Poznamo namreč mnoge ptičje vrste, pri katerih odletijo mladici jeseni pred starimi pticami. Tako je n. pr. z mladimi štorčelji. Iz tega je razvidno, da obstoji selitveni nagon tudi brez vsakih »navodil«.

Še mnoge druge čudne stvari so v zvezi s selitvenim nagonom vredne omenbe in zanimive. Tako je omeniti nagnjenje do nočnih poletov, ki je lastno slavcem, taščicam, drozgom, penicam, škriancem in ščinkavcem, pri čemer jim morski svetilniki in podobni svetlobni viri rabijo kot kažipot. Iz tega razloga so znameniti ptičji opazovalnici v Rossittenu in na Helgolandu zgradili v bližini morskih svetilnikov, tako da sta sredi selitvenih poti. Ti dve opazovalnici sta tudi ugotovili, da med jesensko selitvijo v pticah vsi drugi nagoni spijo. Najhuje ujede in srakoperi letijo miroljubno z malimi pticami, ki niso drugače nikoli varne pred njimi. Tudi nagon paritve je zamrl. To gre večinoma tako daleč, da nastopajo samci in samice ločeno svojo pot, n. pr. pri ščinkavcih, štorčeljah in slavcih. To dejstvo je znano tudi preprostem ljudstvu, saj ve, da se vračajo spomladi pogostoma samci kot prvi, »da pripravijo gnezdo«.

Kar se tiče trajanja poletov, imamo najrazličnejše navelbe. Gotovo je to, da je za različne ptičje vrste zelo različno. Tako rabi n. pr. štorčelja za svoje jesensko potovanje v Afriko kakšnih 30 dni, spomladi pa opravi isto pot v polovici časa. Hitre letalke, kakor lastovke in golobi, potujejo proti jugu seveda hitreje nego male pevke. Gotovo pa je, da več nego 4

La moda di un secolo — Moda v sto letih



Il grazioso gruppetto ci dimostra che la moda femminile negli ultimi cento anni non si è essenzialmente cambiata — Mična skupina nam dokazuje, da se ženska moda v zadnjih sto letih ni bistveno spremenila

do 6 ur ptice ne ostajajo v zraku in da morajo potem počivati. Seveda pri tem ne upoštevamo skrajnih primerov, kakor viharje in druge naravne vplive. Ptice pa so večinoma tako dobre poznavalke in napovedovalke vremena, da se pred pretečim viharjem ali pa v megli, ko se ne morejo razgledati, isto tako kakor človek ne, sploh ne podajo na pot.

Ko bomo tedaj v bližnjih dneh opazovali tipične formacije selilk na nebu, ko nas bodo druga za drugo zapuščale ljube znanke, bomo vedeli že marsikaj o njihovih navadah na poletu in v novi časni domovini. Predvsem pa bomo vedeli, da jih v naslednji pomladi nič ne bo moglo ovi-

rat, da bi se ne vrnil. Kakor nam njihove jate ta čas pričenjajo oznanjati začetek hladne letne dobe, tako nam bodo takrat znanilke novega razcveta in zelenja.

Tudi dežela stoletnikov

V Castelloteju v Španiji je umrla te dni neka ženska v starosti 103 let. Do svojega zadnjega dne je bila duševno popolnoma sveža. V provinci Barceloni je letos prekorajilo še šest oseb stoletno mejo. Pred dvema letoma je umrla v Barceloni osem oseb v starosti nad 100 let, l. 1938. enajst stoletnikov, l. 1937. pa šest stoletnikov.

Škodljiva črna deska

V Zedinjenih državah so nastopili strokovnjaki v zadnjih časih z vso odločnostjo proti črnim tablicam in deskam v osnovnih šolah. Okulisti so trdili, da so škodljive očem. Bolje bi bilo, če bi uporabljali na belih deskah črno ali barvano kredo. Temu nasproti pa so ugovarjali drugi, da bi z običajno črno in barvano kredo spravili otroke v nevarnost, da bi dihali »svinčen« zrak. V teh kreдах je res precejšnja količina svine, a higieniki pravijo, da v zraku ne sme biti več nego 1,5 miligrama svine na kubni meter, ker vsaka večja količina zdravju škoduje. V srednje veliki dvorani so pa po dveh, treh urah pisanja s črno kredo ugotovili več nego 5 mg svine v kubnem metru in to je do-

sti več, nego more biti zdravju koristno. Odločilni činitelji so ta preprič med strokovnjaki rešili sedaj na ta način, da so dovolili uporabo belih šolskih tablic in desk, toda črne in barvane krede ne smejo vsebovati nič svine.

Z vonjem se je izdal

V Chicagu so že več tednov iskali vlomilca, ki je v nekem mestnem predelu opravljal »redno« svoj posel in za katerega je bilo značilno to, da je po njem v vlomljenih prostorih ostajal duh po močnem parfumu. Ta parfem je zlikovca končno izdal. Nekemu policistu bi nikoli ne padlo na um, da bi ustavljal mladega človeka, ki je stopal skromno po cesti, toda nenadno mu je udaril v nos močni parfem, ki ga je poznal iz vlomljenih stanovanj. Mladega moža je spravil do najbližnje stražnice in tam se je po temeljitnem zaslišanju izkazalo, da imajo res vlomilca v rokah.

A NEKDOTA

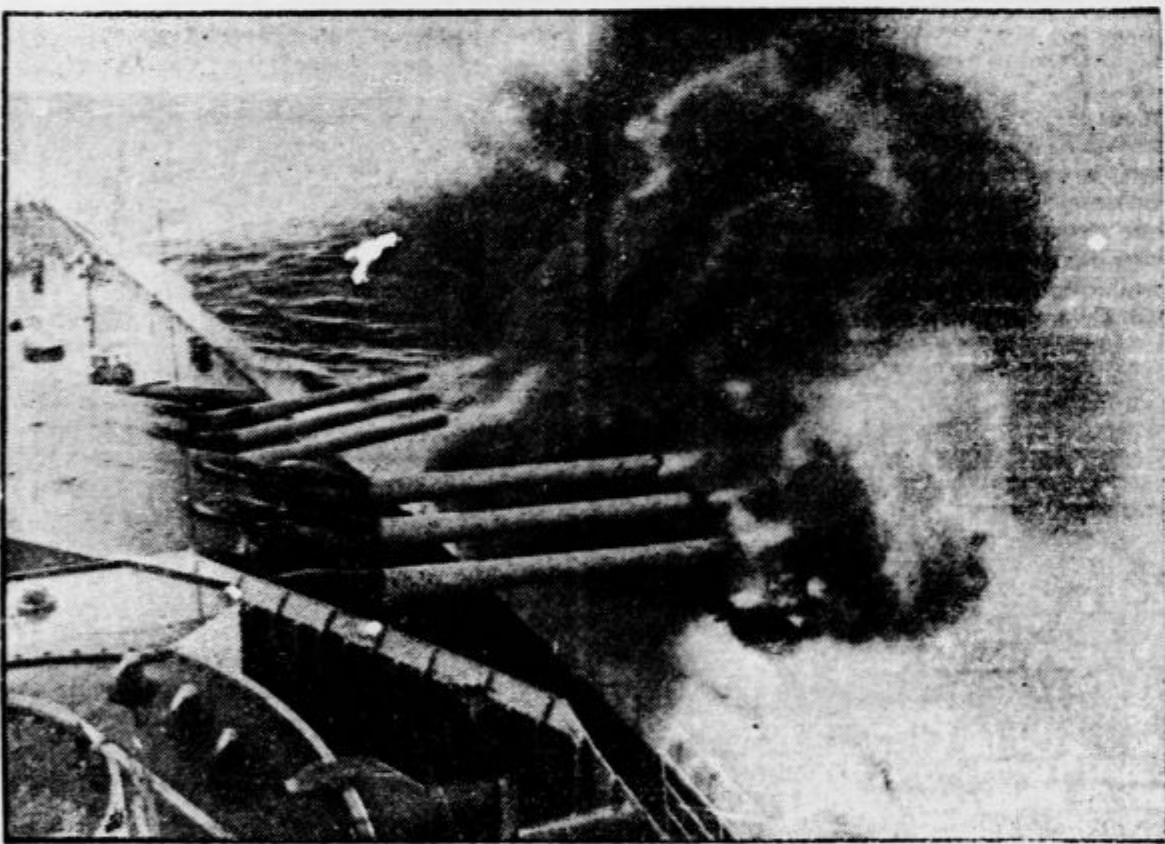
Argentinski konzul neke evropske države je dobil obvestilo, da je neka rojakinja, o kateri so menili, da mora živeti v Buenos Airesu, podedovala milijon. Ko je bil brez uspeha dal oglas v liste, se je obrnil do zasebnega detektiva, da bi ta damo našel. Čez nekoliko tednov je konzul povprašal, kako stoji stvar. »Damo sem našel,« je bil odgovor. »Izvrstno, in kje je?« — »V mojem stanovanju. Poročil sem se z njo,« je odgovoril praktični detektiv.

VSAK DAN ENA



»Hvala, stric, za darilo za rojstni dan. Stalno me spominja nate.«

L'artiglieria pesante — Težko topništvo v akciji



su una nave da guerra germanica in azione — na nemški vojni ladji

Kulturni pregled

Po razstavi v Jakopičevem paviljonu

1. Maksim Gaspari

Zbirka Gasparijevih slik, ki mi vse sedaj v Jakopičevem paviljonu, nam nudi pogled v zadnjo dobo slikarjevega dela. Če bi nam hotel pokazati vse svoje delo, ki obsega — če se ne oziramo na dunajska učna leta — dobo od leta 1906. do danes, bi Jakopičev paviljon z vsemi svojimi sobami ne zadostoval. V taki razstavi bi seveda morala viseti tudi Gasparijeva ilustrativna dela, ki še posebno kažejo njegovo neusahljivo invencijo. Večkrat sem se čudil, da ocenjevalci njegovih umetnin niso opazili tega njegovega svojstva, ki ga tako vidno razločuje od mnogih drugih naših slikarjev. Da se pri svojih kompozicijah ne naslanja na tuje vzore in da hodi tudi v slikarsko-tehničen pogledu svojo pot, to mu štejemo v dobro. Doba, ki je zahtevala od vsakega slikarja nova izrazna sredstva, je hvala bogu za nami. Opazoma lahko, da tudi presojevalci umetnin prodirajo globlje v duha ustvarjalnega dela in se ne dajo več fascinirati po plehkih zunanostih, ki za umetnostno kvaliteto ne morejo biti pomembne. Tako se — sicer pozno — dviga tudi Gasparijeva zvezda in končno je zmagovalo spoznanje, da imamo v njem zelo pomembnega slovenskega umetnika.

Izvor Gasparijevih umetnosti moramo iskati v Kamniku, kjer ga je Sadnikar, znani zbiratelj izdelkov iz območja slovenske ljudske umetnosti, navduševal za domače motive. Doba »Vesne« je temu stremljenju dodala svoje in tako je mladi umet-

nik dozorel v mojstra, ki mu je bila življenjska pot že začrtana. Kljub priznanju s strani hvaležnega občinstva, ki mu je Gaspari govoril iz duše, so mu bile postavljene na pot one ovire, ki pritiskajo na slehernega slovenskega umetnika, če želi, da ga umetnost preživlja z družino vred. Te ovire — ne bom jih našteval, saj so vsakomur znane — zahtevajo od umetnika: delaj hitro, delaj brez modelov, delaj brez ateljeja, ne trosi preveč za slikarske potrebine itd. Posledica se seveda pozna na slikah. A kdor ima oči, da vidi, bo takoj spoznal, da je znal Gaspari spretno premostiti marsikatero težavo, čeprav se je vedno moral boriti proti omenjenim oviram. Tudi na tej razstavi pazljivo opazovalec morda razlikuje one figure, ki so bile izdelane ob modelu, od tistih, ki jih je umetnikova fantazija pričarala na platno brez take pomoči. Toda to je le važno za one, ki hoče analizirati podrobnosti posameznih Gasparijevih slik.

Kako je umetnik sposoben opazovati in študirati živi model, to vidimo v prvi vrsti na njegovih portretih, ki — mimogrede omenjeno — pomenijo posebno presenečenje na tej razstavi. Gaspari ni le portretist, ampak celo dober portretist, ki ume s potrebno vernostjo podajati vse karakteristične poteze naslikanih oseb.

Med njegovimi kompozicijami ni nobene, ki ne bi imela svojega izvora v osem

poezije polnem svetu, ki si ga je umetnik ustvaril na temelju študija slovenske folklore. Iz vsake posebej odseva ta poezija, a čopič in barva so mu sredstvo, da fiksira svoje misli. V načinu, kako ju uporablja, ni težav njegovega dela, za to je onem, ki išče v slikarski maniri njegove vrline umetnika, bolj do rafiniranja tihožatarskega lepoticarja, čeprav mu tam globlja ideja slike ničesar ne pove. Vendar nočem s tem trditi, da bi Gaspari ne znal biti zanimiv tudi v slikarsko-tehničnem pogledu. Kakor da bi hotel pokazati, da bi znal — če bi mu bilo na tem ležeče — delati tudi po načinu naših impresionistov, je naslikal n. pr. »Zibelko« v onem značilnem koloritu, ki ga poznamo, recimo, iz Jamovih slik. Glavno — ponavljam — je pa kompozicijska slika in v tem pogledu prednjači Gaspari pred drugimi tovariši, ki jim je postavljajo oseb v pravokotnik slike najtežji problem. Mojsrška in pretehtana je grupacija pri »Družini v narodnih nošah« in še posebej pri »Dekletih v procesiji«. Obe sliki spadata k najboljšim Gasparijevim delom. Pritegne te enako »Nagelj na oknu«, s smehljajočim se dekletom, ki te ljubko pogleda na pol skrita za bujno cvetočim nageljem. Pri nekaterih slikah opazaj pač pomanjkanje modelov, kar so krivde že zgoraj omenjene ovire. A kljub temu je mojster pogodil nekatere figure brezhibno. Naj omenim slike: Godec pred hišo, dekle v sliki Pomladno zrcalo, Parstirjeva molitev in Goslač. Mojsrška sta tudi Mati v nevihti, kjer te prepičuje moč viharja, in Sv. Boštjan z ljubkim Jezuškom na ramenu. Gasparijeva humorost, ki jo je premnogokrat pokazal v svojih risbah za šaljive liste, odseva tu iz slik: Skušnjava sv. Antona, Nevesto hočejo in Strašenje Boga, njegova poetična nalivnost pa iz Pa-

stijona, kjer leteti angelčki v kelihe nabirajo Odršenikovo kri.

Zares sam vesel te razstave, ki dokazuje, da je Gaspari ostal veren svojemu umetniškemu prepričanju, a da obenem išče izpopolnitve v pogledu vse večje kakovostne dovršenosti. —nt—

Stara in nova umetnost

Vedno znova vidimo — piše neki umetnostni kritik — da občinstvo še vedno nepravilno razločuje staro slikarstvo od novega in kaj rado toži o nerazumljivosti sodobne umetnosti. Pri tem se večkrat oglašajo stereotipne govorniške fraze, češ, danes se več ne rode taki umetniki kakor nekoč, ali pa: ti moderni se iz nas norčujejo! Take sodbje sliši v umetnostnih galerijah celo iz ust izobražencev. Zategadelj ni mogoče preko njih samo takó, da zamahneš z roko. Zavračamo pa jih tem težje, ker gre za zadevo okusa in lahko vsak ugovarja, da je okus njegova osebna stvar, v čemer ima do neke mere prav. Tu potemtakem nekaj ni v redu. Očitno je, da je vzgoja okusa pomanjkljiva, zakaj okus je mogoče vsaj pri večini ljudi razviti in iztanjiti.

Ljudje pozabljajo, da so bile naloge starega slikarstva v bistvu drugačne, kakor so v današnji umetnosti. Ta sprememba je v zvezi s celotno strukturo življenja, z ogromnimi tehničnimi iznajdbami. Nekeč je imela slika nalogo, da izpodbuja pobožnost ali domoljubno zavest. Naposled pa — in to predvsem — da upodablja resničnost. Tako je imelo slikarstvo informativno vlogo. Te in take naloge je v novejšem času prevzela fotografija, za njo pa film in televizija. Potemtakem je ostala slikarstvu njegova umetnostna funkcija.

Vsebinska ni bila nikdar bistveno važna plat slikarskega izražanja. Vse slikarstvo preteklosti se je izživljalo zgolj na nekaterih motivih, ki so se stalno ponavljali. N. pr. Madonna, Kristus na križu, nekateri svetopisemski prizori, Suzana v kopelji, Samson in Dalila, Leda z labodom, pa ženski akt in portret. Ta zmernost v izbiranju vsebine je slikarstvu samo koristila, ker je dopuščala, da je umetnik tem bolj razvil in izpopolnil čisto formalne oblike svoje obdelave znanega motiva. Tudi v sodobnem slikarstvu srečujemo podobno vzdržnost v izbiri motivov: preprosta tihožitja, ženski akt, krajina brez kričavih učinkov in smo domalega pri koncu. Zgodovinski prizori in podobna »pripovedovanja« so že dokaj redek pojav.

Občinstvo je še vedno najhvaležnejše, če lahko občuduje kakšno naslikano dogajanje. Povprečen opazovalec zahteva nadalje, da bodi podoba kar moči podobna naravi, ali da »naj bo kakor živa«. Vzhodno in gotsko slikarstvo ni poznalo perspektive in je bilo zelo skopo v izraževalnih pripomočkih, zato se občinstvu vidi primitivno. Isto velja glede modernega slikarstva, v kolikor se ne oklepa običajnega perspektivnega nazora. Moderno slikanje se za razliko od »realističnega« ne boji deformacij in večkrat samo naznačuje to, kar je star slikar izvedel do kraja; prav to pa povzroča nezadovoljstvo občinstva.

Sodobnemu slikarstvu očitajo, da je zgubilo stik z ljudstvom, zakaj to, kar je res lepo, bi moralo ugajati vsakemu, ne pa zgolj ožjemu krogu izvoljenec. Ze Leonardo da Vinci je zapisal: »Jasne barve zagrabijo množico, toda resničen umetnik ne sme ustreči vsem, marveč samo izvoljenec.« — Za primer navajajo večkrat italijansko renesančno umetnost. To je umljivo, saj na pr. Michelangelov »Sodhi

SPORT

Dolga in hladna pot

V plavalni tekmi po Ljubljani sta na 2.4 km dolgi progi zmagala Žižek med seniorji in Loeser med juniorji

Ljubljana, 25. avgusta.

»Sila kola lomile in prav za prav nič drugega ni spravilo Ljubljano na misel, da so včeraj svoje plavalce poslali na tekmo v Ljubljano. Težave so zdaj s sportno konkurenco od drugod, najhujše jih občutijo naši plavalci, ki so ob tem času tvorili središče sportnega življenja v Ljubljani, zdaj pa so navezani na svoj bazen in na preizkušnjo svojih sposobnosti sami med seboj. S prenosom plavalne tekme na našo reko slavnega imena pa so dosegli prireditelji še več drugih namenov, saj so se z njo oddolžili spominom na prve začetke plavalnega sporta pri nas, ki so tesno povezani s tihimi bregovi Ljubljane tamkaj, kjer se cepi njena pot v mesto in ono za Gradom, posebej pa še počastitvi enega izmed pionirjev našega plavalnega sporta, pokojnega Borisa Žirovnika, člana SK Ilirije in tekmovalca, ki se je s svojimi uspehi vpisal v zlato knjigo slovenskega plavalnega sporta.

Misel plavalne tekme po Ljubljani je imela torej posebno v sedanjih časih povrh tega, da so podobne prireditve znane in zelo privlačne tudi po drugih velikih mestih, mnogo premišljene podlage in je čisto prav, da je kot prvi potkus tako lepo uspel. Predvsem v propagandnem pogledu saj se je posebno na cilju pri znani »Spici« zbralo na sto in sto gledalcev, ki so prišli pogledat in pozdravit vrle plavalce, prav tako pa tudi v sportnem, ker je kljub manj prijetnemu vremenu in izredno hladni vodi — ta naša reka je s te strani skrajno trdnjavna in se do znanih temperatur segreje samo v najbolj vročih poletjih — odšlo s starta v višini znanega Mokarja na Barju 32 plavalcev. Med temi je bila, razen nekaterih »kanonov«, na katerih je slonela vsa izvedba in o katerih se je naprej vedelo, da bodo med prvimi, cela vrsta mladih plavalcev iz Köstnerjeve šole, ki so se korajžno prepustili hladnim valovom za dolgih 45 minut ali še več, in nazadnje tudi neustrašna Draguša Finčeva, ki je v tej moški premoči častno zastopala nežni spol kot edina in prišla v skupni oeni na cilj kot dvanajsta. Organizacijska stran prireditve, ki ni bila lahka — saj je bilo treba vse pripraviti in na vse misliti čisto nanovo — je bila v redu, prihodnjič pa bo treba še posvetiti posebno pozornost nekaterim podrobnostim na progi. Nediscipliniranost publike je tudi tukaj ohranila svojo tradicijo; čolnov je bilo med tekmo na vodi za celo mornarico, mnogo seveda takih, ki tam vsaj takrat niso imeli nobenega opravka.

Na progi

Po prijaznosti voditelja tekmovanja s prof. Čerčkom in starterjem Kogovškom na čelu smo mogli potek tekme spremljati v čolnu od starta do cilja. Ob 11.15 je gruča plavalcev z drgetajočimi zobmi zaga-

zila v strugo Ljubljane, takoj nato pa se začela pomikati proti cilju — oddaljenem 2 km in pol. Preden si omogočimo prehod na čelo tekmovalcev, se že odtrgajo nekateri. Sam pred ostalimi že vleče Žižek z dolgimi zamahi natančno po sredi reke, kakor bi imel začrtano najkrajšo pot. Samo 10 m za njim se pomika močni Močan, ta pa skoraj v serpentinah, zdaj ob levem, zdaj ob desnem bregu. Še toliko ali nekaj več za njim so tesno drug poleg drugega trije — Mihalek, Pelhan in Loeser; precej zadaj vidimo Hudnika in Herzoga, potem pa večjo skupino s Finčev in še bolj proti kraju posameznike, ki si utirajo pot po vodi med vrsto čolnov in kajakov. To so pozicije kmalu po startu in tako ostanejo v bistvu vsi dolgo pot. Vozimo pred prvima dvema — Žižkom in Močanom. Razlika se po 1.5 km izdatno poveča, kača tekmovalcev je raztrgana na pol kilometra daleč. Toda bolj ko se bližamo cilju, bolj se manjšajo razdalje na čelu. Žižek vodi brez nevarnosti, Močan se spet približa, skupina s Mihalekom ne plava več v ravni vrsti. Tudi zadaj si posamezniki osigurajo vsaj nekaj naskoka pred najbližjimi. Ob 11.45 smo na Spici. Žižek udari prvi, skoraj minuto za njim Močan, potem drug za drugim — 21 vsega skupaj; ostali so odnehali prej. Bila je predolga pot ali voda prehladna. Eden je bil diskvalificiran, ker je — čuje in strmi — hodil nekaj proge — peš!

Po prihodu zadnjega so prireditelji na prostoru Ljubljanskega sportnega kluba — ki je šel organizaciji zelo na roko in je organizatorjem priskočil na pomoč predvsem s prevoznimi sredstvi — razglasili rezultate in oddali oba prehodna pokala, za seniorje in juniorje, za katere bo zdaj borba na tej progi vsaj tri leta, lahko pa tudi pet, če si ga večerajšnji zmagovalca ne bosta priborila še obe naslednji leti. »Žirovnikov memorial«, visok kip plavalca na marmornatem podstavku, je prejel Branko Žižek, ki je dosegel najboljši čas med seniorji (31:55), lep pokal pa je bil darilo za najboljšega juniorja Loeserja (33:32). Načelnik plavalne sekcije prof. Čerček je po objavi izidov s kratkim nagovorom razpustil plavalce z obljubo, da bo Ilirija to prireditev obdržala trajno na sporedu ter jo po vseh današnjih izkušnjah še izpopolnila.

Vrstni red

tekmovalcev na cilju je bil naslednji:
Med seniorji: 1. Žižek 31:55, 2. Močan 32:49, 3. Mihalek 33:20, 4. Pelhan 33:57, 5. Hudnik 37:10, 6. Herzog 37:29, 7. Petek 40:18, 8. Andoljšek 41:12.
Med juniorji: 1. Loeser 33:32, 2. Smrkolj 37:14, 3. Roter 37:24, 4. Kerševan 37:29, 5. Grašek 38:42, 6. Jovanovič 39:48, 7. Vlahey 39:56, 8. Žigon 41:48, 9. Sovrč 42:00, 10. Gorazd 48:07, 11. Dežman 53:38.
Dame: 1. Finc 38:49 (kot edina).

Tri tekme in trinajst golov

...to je izkupiček zadnje nogometne nedelje — v znanju dobrih treningov

Ze iz naslova lahko povzamete kratko bilanco nedeljskega nogometnega dela v sportnem sporedu. Videli smo tri tekme, dve običajni prijateljski, eno pa tako rekoč reprezentančno, ki jo je Slovenska nogometna zveza določila v zadnjem hipu namesto povratne finalne tekme med Hermesom in Ljubljano — zakaj prav za prav je bila potrebna ta sprememba, ni čisto pojasnjeno, še manj pa v korist večjega zanimanja za to sportno panogo — ki pa vse skupaj niso mogle dati več kakor smo že nekaj časa vajeni gledati na naših nogometnih terenih. Je pač tako, da je nogomet borbena igra in jo naši igralci in gledalci vzamemo zares šele takrat, kadar gre za naslove ali za točke ali za prestiž domačega travnika. Tega vsega nedeljske tekme niso imele in so se zato razvijale v obliki boljših treningov, ki so s te strani prav gotovo tudi dosegle svoj namen. Več pa prav nič!

Dopoldne sta se na igrišču Marsa za Kolinsko tovarno srečali enajstorič Marsa in Mladice. Čeprav so domači nastopili brez svojih najboljših moči, določenih za popoldansko reprezentančno Ljubljanski klubov proti Ljubljani, so vendar dosegli tesno zmago s 3:2 (2:1). Dogodek je spremljal nekaj skupin najbolj zvestih prijateljev iz obeh taborov.

Popoldne so se prijatelji žoge — kako majhno je njihovo število, odkar je ta konkurenca vezana na razdalje od Ljubljane do Viča ali do Most — zbrali za znanim plotom ob Tyrševi cesti.

Prvi 3:1

Kot prvi par sta se predstavili moštvi Jadrana in Most, dva redka nasprotnika, ki sta dobro priložnost koristno izrabila. V živahnem treningu so Jadranovci pokazali nekaj več volje in udarnosti in zaslužen zmagovalni 3:1 (1:1). Odločitev je prišla čisto po pravici v drugi polovici igre.

SK Ljubljana : „11“
iz Ljubljane 3:1

Belo-zeleni so pripeljali na teren nekatero nove pridobitve, v glavnem v napadalni vrsti, pa tudi vrata je zasedla nova moč, enajstorič iz Ljubljane pa je sestavil zvezni kapetan iz znanih imen I. razreda, predvsem iz Marsa, Hermesa in Jadrana. Dve pestri sestavi, o katerih se res ni moglo reči vnaprej, kako bosta opravili svoje delo.

Ze prvi udarci so pokazali, da Ljubljana ne bo imela lahkega dela, kajti ostali prvorazredni so delali bolj poštvalno in

z večjo voljo. Seveda smo čakali skoraj pol ure na prve živahnije odlomke — in sicer na strani slabših na papirju. V 28. min. strelja Peček ostro in nevarno, vratar reši z drzno bravuro, žogo dobi Sandi. ki pa zadene v drog in tako ostane 0:0. Takoj nato se ponovi prizor na drugi polovici; Žigon je pri žogi, toda tudi on zgrehl sigurni zgoditek. Minuto kasneje je kot proti boljšim; Kumer od Korotana je na mestu in slabši vodijo 1:0. Reprezentanca dobi voljo znova in malo jih je, ki bi se kaj dali za Ljubljano. Toda v 41. min. dobi usnje Stare I. na desni in mimo tolikih nog najde žoga pot v mrežo. Stvar je izravnan, še malo potem pa je že 2:1 za Ljubljano. Stare II. se požene za poskakajočo žogo, vratar ni spreten dovolj in polčas se konča z 2:1 za Ljubljano. Drugi del igre že poteka v premoči belozelenih, čeprav se »izbrani« vztrajno branijo, pa tudi ne pozabijo napadati. V slednjem so belo-zeleni zmerom agilnejši, toda s strel nimažjo sreče. Prav do konca pošiljajo vse mogoče stvari mimo drogov in preko njih, dokler nekaj minut pred koncem Sandi ne izrablji splošnega mrtvila v nasprotni obrambi in pridene še svoj obol k rezultatu. 3:1 in precej potem je konec.

Toliko o poteku! O novih pridobitvah Ljubljane ni takoj reči končne sodbe; po trenutnem stanju bi jih kazalo polkusiti še, nikakor pa na mestih, ki so že tako zasedena z dobrimi močmi. Izbrana enajstorič Ljubljane je samo spet potrdila

znano dejstvo, da šteje mnogoštevilna družina nogometnih klubov v Ljubljani nekaj prav dobrih posameznikov, ki jih bo prej ali slej — če nam čas in dogodki ne prinesejo kaj drugega — kazalo tako ali tako strniti v močnejšo enoto s kakršnim koli nazivom. Nepobito je namreč, da v sedanjih razmerah v Ljubljani enajst klubov ne bo moglo živeti, temveč le životriti. Sicer pa to niso vprašanja, ki bi jih bilo treba reševati danes, dajejo pa misliti vselej takrat, kadar SNZ pokliče na igrišče enajst najboljših iz prav toliko nogometnih društev našega mesta.

Publike ni bilo mnogo in razburjenja tudi nobenega; sodniške posle je opravil g. Ing. Mrdjen.

Radio Ljubljana

RADIJSKI SPORED ZA SREDO, 27. AVGUSTA.

Ob 7.30: Vesti v slovenščini, 7.45: Pestra glasba, v odmoru ob 8. napoved časa, 8.15: Vesti v italijanski, 12.30: Vesti v slovenščini, 12.45: Lahka glasba, 13: Napoved časa in vesti v italijanski. 13.15: Službeno vojno poročilo v slovenščini, 13.17: Godba na lok pod vodstvom Manna, 13.45: Podoželski zbori, 14: Vesti v italijanski, 14.15: Slovenske pesmi, kvartet sester Stritarjev in harmonikar Avgust Stanko, 14.45: Vesti v slovenščini, 17.15: Koncert gojencev chigijanske glasbene akademije, 19: Italijanska ura prof. dr. Stanka

Lebna, 19.30: Vesti v slovenščini, 19.45: Orkestralna glasba, 20: Napoved časa in vesti v italijanski, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 20.30: Koncert »Glasbene Matice« pod vodstvom prof. Lucijana M. Škerjanca, 21.20: Koncert basista Toneta Petrovičja in Lumberjevega vokalnega kvarteta, 22: Zanimivosti v slovenščini, 22.10: Koncert pianiste Lete Zifarelljeve, 22.45: Vesti v slovenščini.

Poziv madžarskim državljanom v Ljubljanski pokrajini

Kr. madžarski konzulat v Trstu, via Domenico Rossetti 66 poziva vse madžarske državljanke moškega spola, rojene v letu 1919 in 1920 in bivačice v Ljubljanski pokrajini, da mu v 30 dneh po objavi tega poziva pisмено sporoče svoje točne naslove.

Represalije zaradi sabotaže v Rumuniji

Bukarešta, 25. avg. u. Minister za notranje zadeve je izdal naslednji proglas: »Po ukazu generala Antonesca se sporoča, da bo kot odgovor na vsakršno sabotažno dejanje, ki bi ga povzročili komunisti, oblast dal ustreliti 20 komunistov Židov in 5 komunistov Nežidov ki so sedaj kot talci v varnostnem zaporu.«

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Prodajalke

pošteno, z večletno prakso, ki zna samostojno voditi trgovino z mel. blagom, takoj sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina mel. blag.« 14870-1

Zobarju dentistu

ki ima pravico samostojno izvrševati obrt, se nudi na Dolenskem ugodno mesto s stanovanjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dentista.« 14837-1

Služkinjo

pridno, pošteno, ki bi opravljala vsa hišna dela, sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14831-1

Šivilje za konfekcijo

sprejem. Stari trg 16, trgovina. 14830-1

Službe išče

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Mesto zobnega praktikanca

iše malomestant z osem-mesečno prakso. Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zobni praktikanec.« 14871-2

Vajenec (ke)

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Brivskega vajenca

sprejem. Kozinc, Rori, Tyrševa c. 92. 14752-44

Pouk

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Strokovna učiteljica

počuje in instruisa matematiko, geometrijo in nemščino. Priide tudi na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14664-4

Učiteljski par

35letna, želita instruisati otroke v hiši za brezplačno stanovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Učiteljski par.« 14840-4

Prodaj

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Kauče in otomane

spalne, ugodno prodam. — Gosposka 11. Tapetirani. 14675-6

Krojaški pult

in omari prodam po nizki ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14823-6

Vsakovrstni predmeti in klobučevina

za modiste na debelo in drobno: L. Bellini — Trieste — Via Battisti 13. 14825-6

Soba odda

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Pisarniško sobo

v strogem centru mesta oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14848-23

Opremljen kabinet

oddam. Kolezijska ul. 17, prihiče. 14838-23

Sobe išče

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Prazno sobo

čisto, s posebnim vzhodom, iše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobne.« 14833-23a

Zakonski par

iše sobo s souporabo kopalnice, blizu centra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa soba.« 14834-23a

INSERIRAJ V „JUTRU“

Dijakske sobe

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Stanovanje

za dva dijaka in dijakino iše. Po možnosti dve sobi in v centru mesta. — Eventuelno bi dali tudi pomoč v hrani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kompletne oskrbe.« 14828-22a

Stanovanje

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Dvosob. stanovanje

z vsem komfortom na Prulah oddam za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1050 din.« 14835-21

Stanovanja

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Mirna tričlanska družina

iše moderno stanovanje dveh sob s pritlikinami, tu di na periferiji. Primerne posredovalcu dobra nagrada. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Modern.« 14713-21a

Enosob. stanovanje

ali večjo sobo s številnim iše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Reden, točen plačnik.« 14665-21a

Istituto »Guglielmo Marconi« Venezia

specializzato corsi recupero anni e abbreviazione — Prologa servizio militare — Convitto — Semiconvitto — Pensionato — Pensione di guerra — Aperte iscrizioni. Chiedere programma.

CARBONE DI LEGNA

e legna d'ardere acquistansi grandi quantitativi. Assumiamo rappresentanze. - Scrivere Ditta FRANCESCO SIGNORINI, Via Vignati 3, MILANO

OGLJE IN DRVA

kupujemo v velikih množinah. Sprejemamo zastopnike. — Ponudbe na

Enosob. stanovanje

tudi s kabineto, sončno, iše zakonski par za takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj inženjer.« 14610-21a

Enosobno ev. dvosobno stanovanje

v mestu za dve osebi s 1. oktobrom, iše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljankam.« 14824-21a

Lokali

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Lokal

s stranskimi prostori, v centru, iše. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stranski prostor.« 14832-19

Pohištvo

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Vseh vrst

dobro ohranjeno pohištvo in druge je uporabne predmete, stalno prodaja in kupuje: A.B.C. Ljubljana, Medvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 14845-12

Spalnico in kuhinjo

dobro ohranjeni, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spalnica.« 14846-12

Jedilnico

starejšo, zelo dobro ohranjeno, prodaj: A.B.C. Ljubljana, Medvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 14847-12

Parcela

4200 m², strnjen sistem, na obroke naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potrebno 100.000.« 14729-20

Vilo — hišico

z dvema stanovanjema, vrtom, blizu tramvajski avto-postojanje, kupim takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moj dome.« 14829-20

Spalnico

(črešnja), dobro ohranjeno, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14843-12

Stroji

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Šivalni stroj

star, doslužen, ali samo star, kupim. Kladnik Jože, trgovec, Sv. Petra cesta 14, tel. 21-41. 14839-29

Stroj za izdelovanje cementne opeke

s 500 modelov po ugodni ceni prodam. Bikarbit, Staraka 13, p. Crmošnice. 14827-29

Kolesa

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Damsko in moško kolo

(rabljeni), drap barve, po 380 lir naprodaj. Generala delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14842-11

V petih minutah

pobesimo blatnik in montiramo žarilce. Damsko in moško kolo, nova, poceni naprodaj. Frančiškanska 10, dvorišče. 14844-11

Posest

Beseda I. — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Interprete giuristi

della lingua italiana, sapienti tolgono le dottrine giuridiche. Mikulec, Portenat, Kraljeva Petra trg 9 — tel. 34-32. 36-31

KLISEJE

ENO VECERNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

FIERA DI VIENNA

AUTUNNO 1941
(21—28 Settembre)

Riduzioni ferroviarie:
ITALIA 30 %
GERMANIA 60 %



DUNAJSKI VELESEJEM

JESEN 1941
(21.—28. septembra)

Zelenskiški popusti:
v ITALIJI 30 %
v NEMCIJI 60 %

Ing. E. M. FELIX, TRIESTE, Via Fabio Severo N° 11 (Tel. 92-03)

J. Esteven

SKRIVNOSTNA KRČMA

»Ko bi ne bila prišla z namenom, da storim svojo krščansko dolžnost, bi se ta trenutek obrnila,« je rekla. »A prej vam moram nekaj povedati. Tudi potem, ko zaprete gostilno, boste še morali plačevati gostilno, in ne verjamem, da bi jo zmogli. Gospod Gervaise vam ponuja, da vstopi namesto vas v zakupno pogodbo. To je za vas večja sreča, nego zasluzite...«

Naj je bila ponudba še tako poniževalna, vendar se mi je zdela edini izhod. Res je bilo, da nisva mogli več nikamor naprej. V okolici je bilo težko dobiti nove služkinje in pridržati jih še težje, a plače, ki bi premotile mestna dekleta, da bi šla služiti v to podoželsko samoto, so presegale najina sredstva. S sprejetjem Gervaiseove ponudbe bi se rešili vsaj najbolj moreče obveznosti.

Matl pa ni bila takšnih misli. Bila je dobra, toda občutljiva, zato je govorila zelo jasno. »Ako mi želi gospod Gervaise predložiti ponudbo,« je rekla, »naj pride sam, ne pa da mi pošilja gospodinj. Sporočite mu pa, obenem z mojo zahvalo, da nimam nikakega namena zapreti gostilno. Dokler imava jaz in moja hči roke, nama ni treba biti odvisnima od peščice dekel. In če bi tudi morali zapreti, bi znali zadostiti svojim obveznostim, ne da bi nama bilo treba kogar koli prositi uslug. Razumete?«

38 Jantarne jagode gospe Bodeyeva